

Zpravodaj

LÉTO 2020 | č. 107

Podmanivá krása
LEVANDULE

STŘEDOMOŘÍ
na terase

JAK ZALOŽIT
**dešťovou
zahradu**

Věnec je dnes běžnou floristickou dekorací. Má řadu významů a symbolik v závislosti na kultuře nebo náboženství. Většinou je spojován se slunovratem a střídáním ročních období, je v něm ukryt koloběh života, růstu, zániku a opětovného vzniku. Věnce vás budou provázet každým vydáním Zpravodaje. Tentokrát pro vás v brněnském Zahradnickém centru Brabec připravili příklad sice jediný, zato mistrovský – tento letní věnec určený pro ozdobu stolu vás uchvátí svými pestrými barvami a rozličnými vůněmi.

LETNÍ VĚNEC

plný barev a vůní

Co budete potřebovat:

- ✓ aranžovací hmotu ve tvaru věnce (nasákavou)
- ✓ seno
- ✓ různé řezané květiny
- ✓ olistěné výhonky stálezelených rostlin
- ✓ několik citronů
- ✓ lesní plody
- ✓ plody karamboly
- ✓ nůžky
- ✓ aranžovací drátky
- ✓ floristické lepidlo
- ✓ nůž

1. Aranžovací hmotu nechte nejprve nasáknout vodou, postupujte podle návodu uvedeného na výrobku. Jeho součástí je i miska, která umožní vodu podle potřeby doplňovat.

2. Ze stébel sena vytvořte malé snopečky a stáhněte je aranžovacím drátkem. Ponechte volný konec dlouhý asi 10 cm, který zapichnete do aranžovací hmoty.

3. Až budete mít takto pokrytou celou podložku, dozdobte senový základ výhony stálezelených rostlin. Ideální je břečťan nebo mahon, použít ale můžete i jiné druhy.

4. Nezapomeňte každý výhon zapíchnout do aranžovací hmoty nasáklé vodou, abyste prodloužili jeho životnost. Hotový základ by měl být tvořen asi ze třetiny zelenými výhony.

5. Citrony rozkrojte na poloviny a napíchněte je na kousky větviček. Pak větvičku vyjměte, do otvoru kápněte floristické lepidlo a znovu napíchněte. Po zaschnutí naaranžujte na věnec.

6. Nyní jsou na řadě řezané květiny. Pokud jsou vícekvěté, rozeberte je na jednotlivé květy s dostatečně dlouhým stonkem. My jsme použily chryzantémy, gerbery, růže a karafiáty.

7. Stonek seřízněte dlouhým plochým řezem, který umožní květině lépe čerpat vodu, a zapíchněte do základu tak, aby stonek pronikl až do aranžovací hmoty.

8. Využít můžete i sušené květiny, například kraspédii, která tvoří malé zářivě žluté hlavičky květů. Vypěstovat si ji můžete sami ze semen. Lze ji použít i čerstvou, pak opět nezapomeňte seříznout stonek dlouhým řezem.

9. Zapojit můžete samozřejmě i svou fantazii a věnec si dozdobit – my jsme použili výhonky starčeku převislého (*Senecio rowleyanus*), který vypadá jako provázek s navlečenými korálky.

10. Na závěr zaplňte prázdná místa drobným sezonním ovocem, například malinami nebo kanadskými borůvkami, které přilepíte floristickým lepidlem.

Co je to dešťová zahrada?

Představme si větší zemní prohlubeň se speciální skladbou, která dokáže zadržet dešťovou vodu ze střech, dlažby i trávníku. V upravené půdě voda pomalu zasakuje a vrací se tak přirozeně nejen do podloží, ale díky výparu listy rostlin také do atmosféry.

Výhody dešťové zahrady

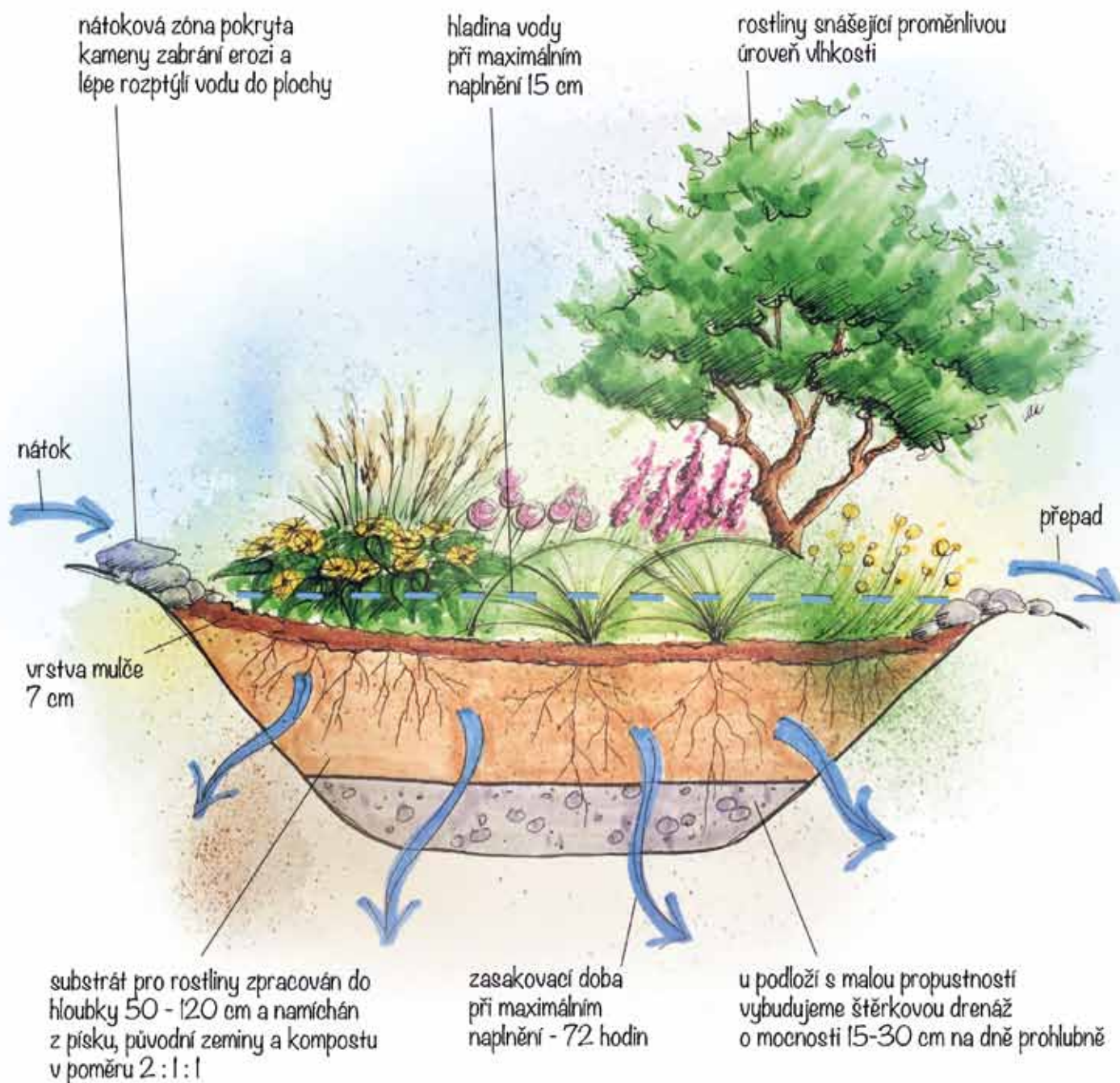
- ✓ zadržuje a filtruje srážkovou vodu, která by jinak bez užítu otekla do kanalizace
- ✓ doplňuje podzemní vody
- ✓ nemusí se sekat, zalévat a hnojit jako trávník
- ✓ zlepšuje mikroklima a zvlhčuje okolní vzduch
- ✓ poskytuje vhodné prostředí pro ptáky i drobné živočichy
- ✓ je krásná na pohled

Rostliny do dešťové zahrady

Pozornosti nikoho z nás jistě neuniklo, že v posledních letech (a zejména létech) se nám nedostává vody. Zahradu musíme zalévat prakticky denně, protože vysoké teploty v kombinaci s nedostatkem nebo dokonce úplnou absencí srážek nedávají rostlinám šanci bez závlahy přežít. Přitom vodu z ojedinělých srážek nedokážeme nijak smysluplně zachytit – při přívalovém dešti jen bez užítu steče ze střech a dlažby do kanalizace a ani do přesušené půdy se nedokáže vsáknout. Pokud se chystáte založit novou zahradu nebo přemýšlíte o větší úpravě, zkuste si vytvořit tak zvanou dešťovou zahradu, která s vodou dokáže chytře hospodařit.

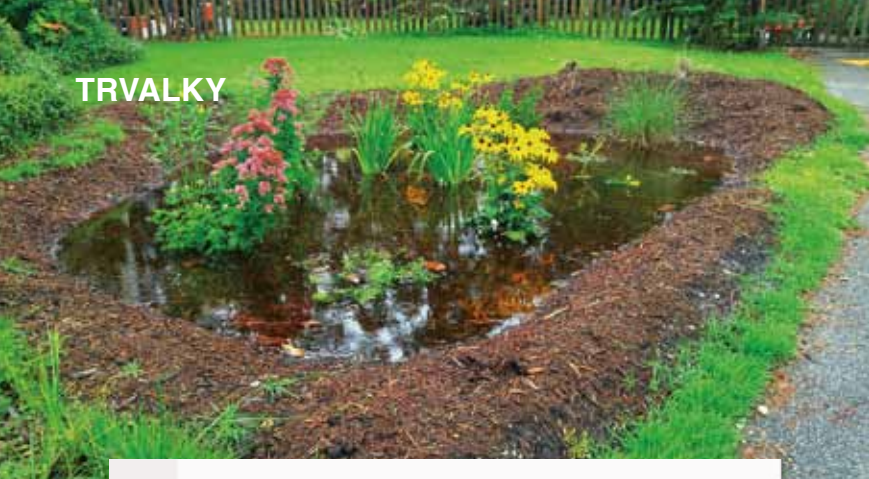
Princip stavby dešťové zahrádky

Dešťová zahrádka by měla mít velikost 10 - 20% plochy, ze které se voda sbírá. (100 m² plochy = 20 m² dešťové zahrádky) Tvar můžeme zvolit jakýkoli, ideální však je poměr šířka : délka = 1 : 2. Boční svahy tvarujeme v poměru délka : výška = 2 : 1. Vzdálenost od studny by měla být minimálně 30 m a 3 m po svahu od základů budovy. Dešťovou zahrádku nebudujeme v příkrém svahu.

Monika Kořená
© 2015
www.ktgardens.cz

Výběr trvalek pro dešťovou zahradu

- ✓ musí vydržet dlouhé období přeschnutí a zároveň potopení po určité období
- ✓ zóna 3 (okrajová část) – standardní sortiment rostlin tolerujících sucho
- ✓ zóna 2 (střední část) – půda ani extrémně suchá, ani extrémně vlhká; rostliny tolerující dočasné zaplavení stojící vodou
- ✓ zóna 1 (vnitřní část) – nejvlhčí, rostliny snášející delší dobu zaplavení nebo místo, kde stojí voda po většinu roku

Caltha palustris

Equisetum hyemale

Rostliny zóny 1

Ligularia dentata

Mentha aquatica

Iris pseudacorus

Persicaria bistorta

Physostegia virginiana

Primula japonica

Verbena hastata

Veronica longifolia

Rostliny zóny 2

Aruncus dioicus

Astilbe

Aster novii-belgii

Persicaria amplexicaule

Monarda didyma

Deschampsia caespitosa

Liatris spicata

Lysimachia punctata

Lythrum salicaria

Eupatorium

Rostliny zóny 3

Andropogon scoparius

Aclepias tuberosa

Echinacea pallida

Geum triflorum

Heliopsis helianthoides

Panicum virgatum

Phlox divaricata

Rudbeckia triloba

Solidago speciosa

Sporobolus heterolepis

UŽITEČNÉ *hned dvakrát*

Většina popínavých rostlin, které pěstujeme v našich zahradách, má jasný účel: porůst vytvořenou konstrukci a zajistit tak v horkém létě stín nebo soukromí před nechtěnými pohledy zvenčí. Často je také používáme pro zakrytí nevzhledných plotů či stěn sousedních domů nebo je necháme porůst po fasádě domu. Některé druhy však k této funkci přidávají ještě jednu – vytvářejí plody, kterými si v létě rádi zpestříme svůj jídelníček. Favoritem je v tomto směru jednoznačně réva vinná, již může být v teplejších oblastech hrdým partnerem kiwi.

Aktinidie význačná, minikiwi (*Actinidia arguta*)

- ✓ výška kolem 3 m
- ✓ velmi mrazuvzdorný druh
- ✓ kvete v červnu, květy vonné
- ✓ plody 2–4 cm, dozrávají postupně koncem září a v říjnu
- ✓ nejchutnější jsou po prvním mrazíku, ale je třeba je hned zkonzumovat
- ✓ odrůda 'Ken's Red' – samičí, pro opylení potřebuje jinou odrůdu; červená dužnina; velmi sladké
- ✓ odrůda 'Issai' – samosprašná; plody zelené; sladce navinulé

Réva vinná (*Vitis*)

- ✓ plně osluněné stanoviště bez průvanu
- ✓ ve středních polohách pěstovat pouze rané a středně rané odrůdy, pozdní nestihnout dozrát
- ✓ výživná, hluboká půda bez stagnující vlhkosti
- ✓ zajistit dostatek vápníku v půdě a stopové prvky
- ✓ základní výběr odrůd: stolní (pro přímý konzum, větší bobule, sladkokyselá chuť); moštové (šťavnatější, menší bobule, hodně sladké)

Jak pěstovat révu vinnou

- ✓ plodí na jednoletém dřevě vyrůstajícím z dvouletého (zjednodušeně lze říci, že plodí na jednoletém dřevě)
- ✓ první rok po výsadbě brzy v předjaří seříznout na 2–3 očka
- ✓ po nasazení hroznů zastříhnout výhon 7–10 listů nad hroznem
- ✓ v druhé polovině léta protřhat listy v blízkosti hroznů kvůli prosvětlení
- ✓ před květem a po odkvětu preventivně ošetřit proti padlí a plísni

Aktinidie čínská (*Actinidia deliciosa*)

- ✓ velkoplodá odrůda
- ✓ výška kolem 4 m
- ✓ kvete v červnu, květy vonné
- ✓ plody velikosti větší švestky, hnědá slupka, zelená dužnina
- ✓ sklízíme před úplnou zralostí a necháme dojít
- ✓ odrůdy 'Jenny', 'Boskoop' – samosprašné

Jak pečovat o kiwi?

- ✓ plně osluněné stanoviště
- ✓ půda mírně kyselá, kyprá
- ✓ při přehnojení špatně kvete
- ✓ plodí druhý až třetí rok na dvouletém dřevě
- ✓ starší výhony odstraňovat, aby se rostlina neustále zmlazovala

Martin Calta
Chládek
zahradnické
centrum, Praha

Odborník radí

Popínavé ovocné rostliny jsou vhodné do malých i velkých zahrad. Nejenom že ozdobí vaši zahradu, ale zároveň obohatí váš stůl čerstvými plody. Rozhodnete-li se pro pěstování popínavých ovocných rostlin, myslete na dostatečnou oporu.

Naše stračka je známou květinou; jako býlí roste mezi obilím a je z nejhezčích polních květů. Ještě hezčí než tato stračka polní je stračka znamenáná, pocházející z jižní Evropy. Obě jednoleté tyto byliny záhy přešly do zahrad; pěstováním jich květy se zveličily a nabyly všelikých barev jiných; kdežto původní druhy jsou fialově modré, mají zahradní tvary květy odstínů růžových, cihlově červených, lilákových, světle modrých, nachových, šedivých.

Nejkrásnější modrá květina zahradního roku

Odedávna byly tyto letní květiny z nejoblíbenějších, zejména ve venkovských zahrádkách a na výši dokonalosti přivedli je hlavně pěstitelé v Erfurtě. Zvláště sibiřská, ale též v Alpách se vyskytující stračka vysoká (*Delphinium elatum*) pro svoje květenství, nahloučené v hustém hroznu je pozoruhodnou. Křížena s jinými druhy, vydala časem množství překrásných míšenců, jednoduchých i plných květů, jež pod jménem stračky zvrhlé (*D. elatum hybridum*) plní sbírky zahradnických vytrvávajících květin, jež nyní přicházejí do módy. Miss Jekyllová praví o nich, že jsou nejkrásnější modrou květinou zahradního roku.

To, co nejvíce ozdobnosti stračkám dodává, nejsou vlastně květy, nýbrž jako koruna nádherně zbarvený pětílupenný kalich, jehož jeden lístek je prodloužen v ostruhu. Právě vzhledem k této ostružce dostalo se květině všelijakých jmen. Němci jí říkají rytířská ostruha, „Rittersporn“ a též význam má francouzské „Eperon de chevalier“. Týž vztah má i české jméno, ale obvyklejší lidový název je stračka, či stračí nožka; proto také Čelakovský v poznámce ke svému epigramu praví: „Prosíme tedy co nejpěkněji našich přírodopisců, aby nechajíc rytířských ostruh a ostrožek Němcům, známe naše stračky a stračičky nezaháněli tak na kvap. Vůbec litovati musíme, když pozorujeme, jak někteří páni botanikové od rázných jmen bylin, jak v lidu běžné jsou kvůli snad liché sys-

Lat. název rostliny: *Delphinium elatum*

Lidový název: *ostrožka, ostružka, stračka, stračí nožka*

*„Zrak divný věru má
každý lid! Řek rybu ve
mně uzel, ptaka Čech,
ostruhu štolba Němec.“*

(Čelakovský)

tematice lehkavě odstupují, podkládajíce své nestvůry za ně, ano i mládeži do hlavy je cpouce.“

Ostruhu rytířovu sice Angličan v květu stračky nevidí, zato spatřuje v ní ostruhu ptačí a proto říká květině „Larkspur“, skřivánčí drápek. Jiné francouzské jméno květiny je „Dauphinelle“, jež pochází od dauphin, t. j. delfín, plískavice. Tímto jménem (delphis) nazývali rostlinu staří Řekové, neboť ve tvaru poupat spatřovali podobu mořského toho tvora.

Ve starověku byla stračka rostlinou smuteční. Bájilo se o ní, že po smrti Ajantově vypučela ze země. Proto prý také na jednom plátku nalézají se značky AJAJ, t. j. Ajax. Proto dal Linné jednomu druhu jméno Ajacis, t. j. Ajantův. Středověkým lékařům byla stračka polní a znamenáná váženým lékem na rány, jež měly se rychle zacelovati čili konsolidovati. Proto zvali první Consolidou obecnou a druhou královskou. V Matthiolově herbáři uváděny jsou jménem „svalník“, kteréž jméno připomíná též význam. Lid považoval stračí nožku pro krásnou a stálou modrou barvu, protože oko občerstvuje, kdykoliv se na ni pohlédne, za nejúčinnější lék oční. Starý bylinář Brunfels (kol. 1530) píše, že učenci, kteří musí mnoho zrak namáhati, mají bylinu ve velké úctě a dávají si ji do komnaty, v které studují, aby ji měli stále na očích. Dle Poppa vodička ze stračky sílí zrak. Za tím účelem prý noho lidí vije ze straček na den Jana Kř. věnce a věší do světnic. V noci svatojanské pohlíže-

jí lidé do ohně skrze stračky, aby je celý rok oči nezabolely. Rosegger vypráví, že podobný obyčej dodnes se zachoval ve Štyrsku. U večer svatojanský zaněcuje tamní lid ohně a na hranici hází květy straček, aby s nimi shořelo všechno jejich neštěstí. Lékařská věda však právem o divotvorné léčivé moci stračky pochybuje; jako příslušnice čeledi pryskyřníkovitých, jež vesměs jsou jedovaté, chová i stračka v sobě jed delfinín.

*Výběr z kapitoly Ostružka čili stračka
v knize Oskara Smrže Dějiny květin,
IV. díl, vydal Josef Vaněk, 1924*

Středomoří na terase

V době, kdy jsme připravovali toto vydání Zpravodaje, se zdálo, že letos se na dovolenou k moři kvůli pandemii koronaviru nepodíváme. Možná se situace nezměnila ani v době, kdy už jím listujete, možná vláda zákaz vycestování zrušila. V každém případě pro vás máme řešení: moře na zahradě vám třeba nahradí bazén nebo jezírko a přímořskou atmosféru zase zajistí rostliny pocházející z mediteránní oblasti. Některé z nich znáte, jiné pro vás třeba budou novinkou.

Olivovník (*Olea europaea*)

- ✓ teplé a slunné stanoviště (pak možná vytvoří i plody), snáší i mírně větrné stanoviště
- ✓ suchovzdorný, stačí jen občasná zálivka
- ✓ krátkodobě snese pokles teploty až do -7°C
- ✓ často se pěstuje jako bonsaj

Oleandr (*Nerium oleander*)

- ✓ v létě na plném slunci, i na úpalu, v zimě při teplotě kolem 7°C (při vyšších teplotách v létě nekvete)
- ✓ od jara do podzimu vydatně zalévat, přihnojovat jednou za dva měsíce
- ✓ na podzim seříznout větve, které kvetly
- ✓ při nedostatku světla a nízkých teplotách shazuje listy
- ✓ celá rostlina je prudce jedovatá

Olověnc ouškatý, mlékosed
(*Plumbago auriculata*)

- ✓ popínavá rostlina, vyžaduje oporu
- ✓ plně osluněné stanoviště, v polostínu méně kvete
- ✓ pravidelná zálivka, přihnojovat jednou za týden
- ✓ květy jsou lepkavé, snadno se přichycují k oděvu

Libora měňavá
(*Lantana camara*)

- ✓ lze pěstovat jako keřík nebo na kmínku
- ✓ plně slunce bez průvanu, v zimě světlé, chladné stanoviště
- ✓ náročná na zálivku a dostatek živin
- ✓ květy během rozkvétání mění barvu
- ✓ listy jsou drsné

Bugenvilea
(*Bougainvillea glabra*)

- ✓ u nás se pěstuje jako keřík v květináči
- ✓ barevné listeny na vrcholech výhonů mohou mít bílou, červenou, růžovou nebo fialovou barvu
- ✓ v létě na plném slunci, v zimě do 10 °C
- ✓ v době vegetace vydatně zalévat, přezimovat téměř v suchu
- ✓ po odkvětu částečně seříznout

Náš TIP

Pro výsadbu nebo přesazování uvedených rostlin doporučujeme FLORIA Substrát pro středomořské rostliny. Jeho speciální struktura zajišťuje nesléhavost a dostatečně vzdušnou strukturu v kořenové zóně. Navíc je obohacen o pemzu, liadrain, křemičitý písek a hydratační složku AQUA Cell®, která pomáhá rozvádět vodu s živinami po celém objemu pěstební nádoby a postupně ji uvolňovat.

Mandevila
(*Mandevilla splendens*)

- ✓ popínavá rostlina, vyžaduje oporu, případně lze pěstovat jako převislou
- ✓ květy trubkovité, červené až růžové, méně často bílé a žluté
- ✓ ideálně polostín, bez průvanu
- ✓ přihnojovat jednou týdně, substrát stále vlhký
- ✓ před přezimováním seříznout, na zimu chladné a světlé stanoviště, jen občasná zálivka

Palmy (areka, datlovník, žumara aj.)

- ✓ stanoviště podle druhu – do stínu např. *Howeia*, *Rhapis* či *Chamaedorea*, na slunce *Washingtonia*, *Phoenix canariensis* a *Chamaerops*
- ✓ zálivka jen občasná, shora, nelít vodu do srdíčka
- ✓ ideální vyšší vzdušná vlhkost
- ✓ existují i mrazuvzdorné druhy pro trvalou výsadbu do zahrady

ZC Kapaln  hnojivo pro balk n

Kapaln  hnojivo, kter  naleznete pouze v nabídce našich zahradních center, obsahuje vše, co rostliny pot řebuji. Je bohat  na základní živiny a mikroprvky – rostlinn  vitamíny. Hlavními benefity produktu jsou jednoduch  aplikace a rychl  účinek. Výsledek se objeví velmi brzy v podob  bohat  kvetoucích převěsů balkónových rostlin.

- ✓ obsahuje živiny ve snadno p ijiteln  formě
- ✓ podporuje vyrovnan  růst a bohat  kvetení mu kat  a jiných balkónových květin
- ✓ s mikroprvky = rostlinn  vitamíny
- ✓ aplikace z l vkou i post rkem jednou týdně
- ✓ dávkování: 15 ml do 2 l vody

ZC Dlouhodob  univerz ln  hnojivo

Speci ln  granulovan  hnojivo uvolňuje živiny do půdy postupně. Ko en m rostlin dodá živiny a mikroprvky p esn  v takov m množství, které zrovna pot řebuji pro svůj vit ln  růst. Délka účinku hnojiva je z visl  na teplotě půdy. Pokud se ochladí, hnojivo šetrí živiny na teplej  dny. Při teplotě půdy okolo 21  C zajist  polymerov  obal granulí dlouhodob  a regulovan  uvolňování živin po dobu až šesti měsíců. Tento typ hnojiva nalezne uplatn n  na cel  vaši zahradě – při výsadbě letn  ek do truhlíků nebo do kv tin c , při výsadbě ru  i, okrasných dřevin, trvalek nebo při pěstování zeleniny a drobného ovoce v nádobách. Hnojivo je  etrn  k p ihnojovan m rostlinám, nehrozí jejich p ehnoj n .

- ✓ snadn  dávkování před výsadbou i během vegetačního období
- ✓ pozvoln  uvolňování živin a mikroprvků – nehrozí p ehnoj n 
- ✓ vhodn  pro přihnojování všech druhů rostlin na zahradě

- ✓ aplikace: přimícháním do substrátu
- ✓ dávkování: 50–90 g/má
- ✓ balen  500 g vystačí na 5 až 10 m 

Nezapomeňte **NA VÝŽIVU**

Kvalitn  potrava je pro rostliny stejn  d le it  jako kvalitn  potraviny pro člověka. Proto bychom měli rostlinám dodávat takovou výživu, jakou konkr tn  druh v danou chvíli pot řebuje. Pro letn cky pěstování v omezen m prostoru jsou živiny předpokladem optimálního růstu a bohatého kvetení. V nabídce našich zahradnických center najdete jak dlouhodob  působící hnojivo ur en  pro přimíchání do substrátu při výsadbě, tak kapaln  hnojivo pro p rb  n  dodávání živin v p rb hu sezony. Pokud oba tyto produkty zkombinujete, bude o vaše rostliny ide ln  postaráno.

TAJEMNÝ *a velebený*

Přesně takový je jinan dvoulaločný, živoucí fosílie a jeden z nejstarších existujících druhů na Zemi. Naštěstí jej dinosauři, pro které byl pravděpodobně podstatnou složkou jejich potravy a podmínkou jejich expanze, nedokázali úplně spást, takže se z jeho krásy i přínosu pro zdraví můžeme těšit i dnes. Musel být ale znovu objeven, protože vlivem klimatických změn prakticky vymizel. Znovuobjeven a do Evropy dovezen byl až v 17. století.

Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*)

- ✓ botanicky patří mezi jehličnany, ale jehlice jsou zpoštělé natolik, že připomínají listy
- ✓ je dvoudomý – existují samčí a samičí rostliny
- ✓ vykrajování listu je nápadnější u samčích rostlin
- ✓ listy matně zelené, na podzim výrazně žluté, opadavé
- ✓ semena zelená, po opadu žlutá, páchnoucí
- ✓ růst sloupovitý až kuželovitý, pomalý, dorůstá až 30 m
- ✓ velmi tolerantní vůči kvalitě půdy, ovzduší i klimatu
- ✓ pozitivní přínos pro lidský organismus mají listy i plody

Léčivé účinky jinanu

- ✓ zlepšuje kvalitu spánku a podporuje lepší náladu
- ✓ chrání imunitní systém
- ✓ léčivé účinky při bronchitidě, astmatu a zánětech močových cest
- ✓ zlepšuje výkonnost mozku, podporuje myšlení, učení a soustředění se
- ✓ ulevuje při úzkostech, depresích či demenci
- ✓ zlepšuje krevní oběh, používá se jako prevence mozkové mrtvice

Zářez rozdělující list na dvě části symbolizoval pro německého básníka a přírodovědce J. W. Goetheho přátelství a jednotu dvou milujících se lidí.

Podmanivá krása **LEVANDULE**

Kdo by ji neznal! Překrásná rostlina s neuvěřitelně pestrou paletou modrých a fialových odstínů květů, jejichž vůně a léčivých účinků lze využít v kosmetice, domácím léčitelství i v kuchyni, k nám dorazila už před stovkami let ze Středomoří. Současná teplá a suchá léta jí jen hrají do karet – přímo si lebedí na plně osluněných stanovištích a spokojí se jen s minimálními nároky.

Levandule širokolistá

Levandule lékařská

Poznejte tu pravou

Pro léčebné, aromaterapeutické a kuchyňské účely se používá levandule lékařská (*Lavandula angustifolia*, *L. officinalis*), případně levandule širokolistá (*L. latifolia*), které mají vyšší obsah esenciálních olejů v květech a rostou poměrně pomalu. Jiné druhy či křížence (*L. hybrida*, *L. intermedia*) obsahují více kafru a jejich vůně je spíše ostřejší a dráždivá, čímž se liší od jemného aroma pravé levandule.

Pozor na citlivou příbuznou

Přestože jsou levandule v našich podmínkách spolehlivě mrazuvzdorné, existuje jeden druh, který tuto vlastnost zcela postrádá a pěstuje se proto jako letnička. Levandule ouškatá (*L. stoechas*) má květenství na vrcholu zakončené typickou korunkou z několika vzpřímených listů a silně voní po kafru. U nás přezimuje pouze v nejteplejších oblastech a pod důkladným zimním krytem, spolehlivější je ale buď přezimování v místnosti nebo pouze sezónní pěstování.

Sklízejte ve správný čas

Levandule začíná kvést od poloviny června. Pokud ji chceme použít pro sušení, je třeba ji sklídit v době, kdy ještě nejsou květy úplně rozvité. Stonky sklízíme nejlépe jemnějšími nůžkami a dbáme na to, abychom neřezali do zdřevnatělých částí, což by rostlinu oslabovalo. Sklízíme za plného

slunce, kdy je obsah éterických látek v květech nejvyšší a navíc nehrozí plesnivění. Sušíme buď v menších svazečcích zavěšených na teplém a stinném místě, nebo rozložené na novinový papír. Využít lze také sušičku ovoce při teplotě do 35 °C.

Jak pěstovat levanduli

- ✓ plně osluněné stanoviště, průvan nevádí
- ✓ na půdu nenáročná, dobře poroste v mírně vápenité
- ✓ suchomilná, zejména v zimě nesnáší zamokřenou půdu
- ✓ pokud květy nesklízíme, po odkvětu květní stvoly seřízneme
- ✓ na jaře zkrátit celý keř na 15–20 cm, starší rostliny jen asi o třetinu
- ✓ neřezat do starého dřeva, nemusí dobře obrazit
- ✓ plně mrazuvzdorná, zimní kryt není nutný

Provensálské levandulové paličky

Místo klasických levandulových svazků si můžete snadno vytvořit úhledné paličky, které splní svůj úkol stejně dobře, a navíc z nich při každém dotyku neopadávají drobné kvítky.

Co budete potřebovat:

- ✓ lichý počet čerstvých kvetoucích stvolů
- ✓ tenký drátek
- ✓ ozdobná stužka

1. Stvolý zbavte případných listů a upravte vrcholové květenství na stejnou výšku – přebytečné kvítky sdrhněte, využijete je jinak.

2. Svazek stvolů svažte pevně drátkem a připevněte k němu také ozdobnou stužku. Svazek otočte květy dolů.

3. Stonky opatrně přehněte přes květy nad svázaným místem, rozprostřete je a postupně jimi proplétejte stužku střídavě pod a nad stonek.

4. Oplétejte tak dlouho, až se dostanete pod květy. Tam stužku zakončete mašličkou.

Olej z levandule

Je vhodný pro aromaterapeutické masáže – zlepšuje náladu a usínání, zklidňuje, uvolňuje. Zevně se používá na spáleniny, lupénku, akné, špatně se hojící rány, při bolestech hlavy i jako přírodní repelent. Připravit ho lze za studena i za tepla.

Příprava za studena

Do sklenice nasypete sdrhnuté sušené květy a zalijte je olivovým olejem tak, aby byly zcela ponořeny a ve sklenici zůstalo několik centimetrů volného prostoru. Dobře uzavřete a postavte na slunce. Za dva až tři týdny přefiltrujte do sklenice z tmavého skla a skladujte v temnu po dobu maximálně půl roku.

Příprava za tepla

Olej zahřejte až k varu, přidejte sušené květy a povařte asi pět minut. Pak teplotu zmírněte a udržujte slabý var asi tři hodiny. Pak nechte vychladnout, přecedte a můžete ihned používat.

Další využití v kuchyni

- ✓ květy lze přidat do zavařenin, kompotů, sirupů, limonád, sladkého i slaného pečiva
- ✓ jako dekorativní posyp na dezerty, ovocné saláty, nápoje, zákusky
- ✓ pikantní listy se hodí k masitým pokrmům
- ✓ k dušené i pečené zelenině

Levandulové mýdlo

Co budete potřebovat:

- ✓ mýdlová hmota transparentní (koupíte ve výtvarných potřebách)
- ✓ barvy na obarvení mýdla (není nutné)
- ✓ levandulová esence
- ✓ sušené květy levandule

Kousky mýdlové hmoty rozehejte ve vodní lázni, přidejte levanduli, esenci a případně barvu podle vlastního výběru. Chvilí zahřívajte a ještě teplé odlijte do formiček. Můžete využít speciální tvořítko pro výrobu mýdel, hodí se ale i obyčejná vykrajovátko na cukroví. Do tuhnoucí směsi můžete na ozdobu přidat kousky snítek levandule. Ztuhlé mýdlo vyklopte a můžete ihned používat.

Vonné sáčky

I s dětmi si můžete snadno vyrobit malé textilní sáčky, které zavěsíte do prádelníku k provonění prádla i jako prevenci proti molům. Využít k tomu můžete třeba rukávy staré košile. Sáčky naplňte dobře usušenými květy levandule a zašijte nebo pevně zavažte stužkou. Pokud použijete dekorativní látku a sáček doplníte drobnou ozdobou, můžete ho využít i jako malý dárek.

Náš TIP

Pro pěstování levandulí nejen v nádobách doporučujeme speciální Substrát pro levandule a rozmarýny připravený ze směsi rašelin, lávy, cihlové drti, křemičitého písku a drceného vápence. Díky speciálnímu složení je substrát dobře propustný a vzdušný. Hodí se i pro pěstování dalších středomořských bylinek.

Levandulový sirup

Čerstvé květy levandule sdrhněte ze stonku a propláchněte, citron nakrájejte na tenká kolečka. V hrnci svařte vodu s cukrem, přidejte levanduli a případně citron. Chcete-li mít sirup barevnější, přidejte rozmáčklené borůvky. Vařte pod pokličkou asi 20 minut, přecedte a přelijte do sklenic. Ihned zavičkejte.

Co budete potřebovat:

- ✓ 1 l studené vody
- ✓ 1 kg cukru
- ✓ 2 větší hrsti čerstvých nebo sušených květů levandule
- ✓ 2 citrony (nemusí být)
- ✓ několik borůvek (nemusí být)

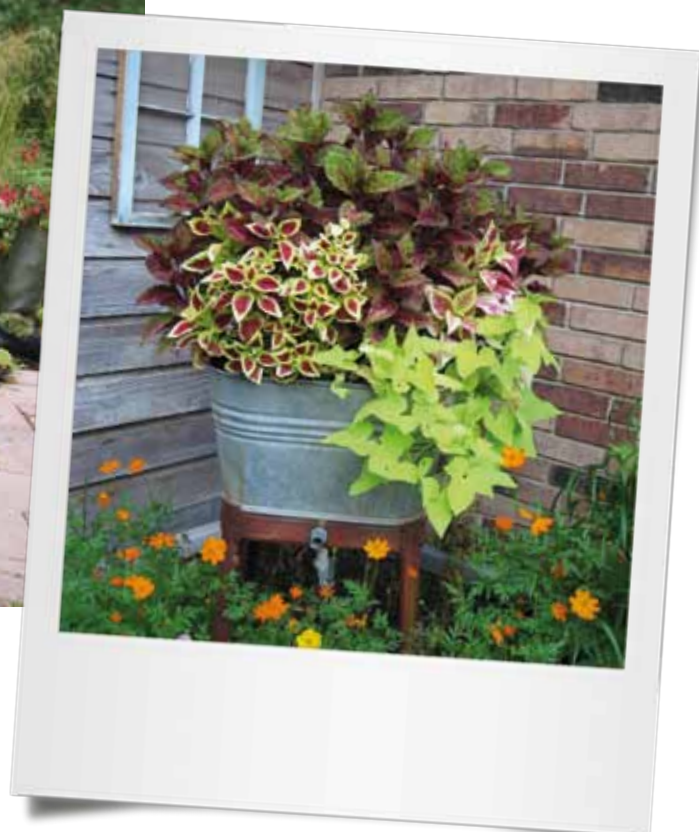

Obecné rady pro výsadbu do starých nádob

- ✓ výsadba bude jen dočasná, věc se pravděpodobně za pár let rozpadne
- ✓ nádoba by měla být alespoň částečně mrazuvzdorná
- ✓ je třeba zajistit odtokový otvor nebo alespoň vysokou drenáž
- ✓ podle velikosti nádoby volíme i druhy rostlin – čím menší nádoba, tím nižší nároky rostlin

STARÉ, *ale nikoliv nepotřebné*

Na každé zahradě a v každé domácnosti se občas najde nějaká ta věc, kterou bychom nejradši poslali do starého železa, ale tak nějak cítíme, že by to byla škoda. Přestože už svému původnímu účelu sloužit nebude, můžeme k ní mít nějaký osobní vztah nebo se v nás může projevit snaha o ekologické smýšlení a recyklaci. Leckterou nepotřebnost můžeme využít i na zahradě – prasklému kameninovému džbánů, nepoužívané pánvi, staré dřevěné bedně, vyřazené vaně nebo třeba holínkám můžeme dát nový život a osadit je rostlinami.

Jaké rostliny použít?

- ✓ skalničky – ideální do jakékoliv nádoby, minimální nároky, rychle se rozrůstají
- ✓ okrasné trávy – vhodnější jsou nižší druhy
- ✓ letničky – převislé i kompaktní, vyžadují kvalitní substrát, hnojení a zálivku
- ✓ vodní rostliny – vhodné do těsných nádob, van, konví či kbelíků
- ✓ zelenina – podle druhu nádoby například saláty
- ✓ bylinky – na slunné stanoviště, zajistit dobrou drenáž

Text: (red); foto: PRO VOBIS, Dreamstime

Co se může hodit

.....

AGRO Mramorová drť

- ✓ k dekorativnímu zakrytí substrátu na povrchu květináčů venku i v interiéru
- ✓ úpravy cest, zahrad, interiérů, pietních míst (hrobů) apod.

AGRO Keramzit

- ✓ dekorační zakrytí substrátu na povrchu květináče
- ✓ drenáž snižující přemokření kořenů rostlin

AGRO Substrát pro kaktusy

- ✓ zvýšený obsah fosforu pro bohaté kvetení a nízký obsah dusíku pro minimální růst
- ✓ k přihnojování kaktusů a ostatních suchomilných rostlin

EXOTIKA *na zahradě*

Nejen na zahradě, ale někdy raději na terase si můžete vypěstovat netradiční ovoce, na jehož pěstování bychom mohli ještě před třiceti lety zapomenout. Vlivem klimatické změny je však u nás tepleji, a především zimy jsou mnohem mírnější, takže fíky, mišpule či kaki se bez problémů podaří vypěstovat i na terase v nádobě. Jiným druhům se bude lépe dařit ve volné půdě, jedno však mají společné – vyžadují velmi teplá, chráněná stanoviště.

Mišpule obecná (*Mespilus germanica*)

- ✓ keř nebo nízký strom, odolný vůči mrazu
- ✓ teplé, slunné stanoviště
- ✓ pouze výchovný řez, později není pravidelný řez nutný
- ✓ plody lze konzumovat syrové, použít na marmelády a křída
- ✓ chutné a jedlé jsou až po přemrznutí

Fíkovník smokvoň (*Ficus carica*)

- ✓ pěstuje se ve velké nádobě nebo na velmi teplém, chráněném místě
- ✓ v nádobě přezimuje i v místnosti bez světla
- ✓ plodí třetí až pátý rok
- ✓ někdy zakládá nové plody na podzim, ty dozrají příští rok
- ✓ v době nasazování plodů intenzivní zálivka, při dozrávání omezit
- ✓ u nás se pěstují partenokarpické odrůdy (není nutné opylení)

Nashi, asijská hruška (*Pyrus pyrifolia*)

- ✓ menší stromek, není samosprašný, vysazujeme více odrůd u sebe
- ✓ není náchylný na choroby hrušní ani jarní mrazíky
- ✓ plody chutnají po ananasu a skořici, šťavnaté, křupavé
- ✓ podle odrůdy dozrává od července do října
- ✓ lze konzumovat čerstvé, po oloupání jsou sladší

Kdouloň podlouhlá (*Cydonia oblonga*)

- ✓ menší stromek, mrazuvzdorný, teplomilný
- ✓ koření mělce, kořeny citlivé na namrznutí (chránit mulčem)
- ✓ plody malvice připomínající hrušku, pronikavě voní
- ✓ dužnina šťavnatá, aromatická, sladká, sklizeň v říjnu
- ✓ konzumuje se pouze po tepelné úpravě (křída, rosoly, marmelády)

Moruše černá (*Morus nigra*)

- ✓ středně vysoký, opadavý strom, plně mrazuvzdorný
- ✓ podlouhlé plody podobné ostružinám
- ✓ v plné zralosti černé, snadno se sklízí
- ✓ příjemně sladká, navinulá chuť s vysokým obsahem vitamínu C
- ✓ existuje také moruše bílá s bílými, méně sladkými plody

Odborník radí

V mnoha případech se jedná o sice tradiční, avšak pozapomenuté ovocné druhy. Zajímavostí těchto ovocných druhů je rozložení doby sklizně od července do listopadu, takže jejich vysazením si výrazně prodloužíte sklizeň ze své zahrady.

Tomáš Beneš
Zahradnictví Dvořák a syn s.r.o., Teplice

Granátovník punský, granátové jablíčko (*Punica granatum*)

- ✓ menší keř, není mrazuvzdorný, přezimuje i ve tmě
- ✓ plody potřebují pro dozrání dlouhý, teplý podzim
- ✓ vyžaduje každoroční zmlazení řezem
- ✓ konzumují se semena ukrytá v tvrdé slupce
- ✓ přímý konzum, na ozdobu, na šťávy, džemy či vína

Tomel japonský, kaki (*Diospyros kaki*)

- ✓ pěstování a nároky velmi podobné meruňce
- ✓ odrůdy samosprašné i cizosprašné
- ✓ raší velmi pozdě, někdy až v červnu, uniká tak pozdním mrazíkům
- ✓ plody zrají až v říjnu, po opadu listů
- ✓ dužnina tuhá až mazlavá, velmi sladká
- ✓ první tři roky pěstujeme v nádobě, přezimujeme v mrazuprosté místnosti, pak vysazujeme ven

DOBŘÉ RADY

do letní zeleninové zahrady

Na jaře jsme dobře připravili půdu, vysadili zeleninovou sadbu a teď už bychom se měli jen těšit z toho, jak rostliny krásně rostou a nasazují první plody. Čeká-li nás stejně horké léto jako v posledních letech, bude hlavní péče spočívat v důkladné a pravidelné zálivce. Nesmíme se ale omezit jen na ni. Máme pro vás několik nejdůležitějších rad, při jejichž dodržení se dočkáte lepší úrody.

Zalamujeme listy kvěťáku

Aby hlávka kvěťáku zůstala krásně bílá, je třeba ji chránit před přímým slunečním zářením, jinak zežloutne. Někdy růžici zakrývají vnitřní listy, které v závěru vývoje kvěťáku svážeme k sobě nebo zalomíme, aby hlávku stínily.

Vyštipujeme květy česneku

Česnek sice krásně kvete, pokud ale chceme sklízet co největší palice, je třeba květy odstranit, aby rostlině neodebíraly sílu. Jakkmile se tedy mezi listy objeví stvol s poupětem, ihned ho odstraňte vylomením nebo odštípnutím. Výhony můžete použít v kuchyni stejně jako jarní cibulku.

Vyvazujeme rajčata

Tyčková rajčata je třeba průběžně vyvazovat k opoře, aby se pod tíhou plodů neohýbala a nezlomila. Používáme nejlépe obyčejný provázek, drátek není vhodný, protože může stonky poškodit.

Pravidelně přihnojujeme

I v případě, že jsme na jaře zapracovali do půdy dlouhodobě působící hnojivo, například kompost, je třeba zeleninu v sezóně alespoň jednou za dva týdny přihnojit. Hodí se k tomu plná rozpustná hnojiva přidávaná do zálivky, můžete ale také zkusit hnojivý zákvas z kopřiv nebo slepičinců.

Kopčíme brambory

Přehrnování půdy k rašícím bramborám podporuje rostliny v tvorbě nových hlíz a zároveň je chrání před sluncem, které způsobuje zezelenání a tvorbu jedovatého solaninu.

Vyštipujeme fazochy

U tyčkových rajčat a skleníkových okurek je třeba vyštipovat výhony vyrůstající z paždí listů (fazochy). Rostliny by se jinak zbytečně větvily a tvořily sice více plodů, ale méně kvalitních.

Mulčujeme

Tenká vrstva slámy nebo posečené trávy bez obsahu semen rozprostřená na volnou půdu mezi jednotlivé rostliny brání růstu plevelů a pomáhá zadržet vodu v půdě.

Okopáváme

Zejména po prudkých deštích je třeba půdu na zeleninových záhonech prokypřit a odstranit tak tvrdou krustu, která zhoršuje provzdušnění půdy a pronikání závlivky. Hodí se k tomu drapáková motyčka.

Chráníme rostliny před kroupami

Pokud hrozí krupobití, které může poškodit plody i listy zeleniny, pomůže obyčejná netkaná textilie. Stačí ji přes rostliny přetáhnout a zafixovat proti větru, dopad ledových krup zmírní.

Stíníme

Zejména košťálové zelenině horké sluneční paprsky a nedostatek srážek nesvědčí. Můžete jí životní podmínky vylepšit pomocí speciální stínicí tkaniny, kterou ukotvíte na tyčky asi metr nad rostlinami. Zmírníte tím účinky slunce, zároveň ale bude nad záhonem proudit dostatek vzduchu.

Co se může hodit

.....

Ruční nářadí Stocker

pro péči o zeleninové záhony – lopatky a motyčky – s dokoupitelnou 80cm násadou pro pohodlnější práci.

Bezešvé rukavice

z jemného úpletu z elastického polyesteru s prodlouženým pleteným okrajem, který chrání před nečistotou vysoko nad zápěstí. Velmi dobrý cit ve špičkách prstů a dokonale padnoucí tvar.

Plečka na dlouhé násadě pro snadnější údržbu záhonů v bezplevelném stavu.

Pro ZDRAVÍ i CHUŤ

Také letos patří už neodmyslitelně k nabídce našich zahradnických center bylinky a koření. O vašem zájmu o jejich pěstování svědčí i obrovská účast na bylinkových slavnostech, které jednotlivá zahradnická centra našeho sdružení pořádají. Pěstování základních druhů není nikterak náročné, postačí k tomu i obyčejný truhlík na okně nebo na terase. A co dobrého si můžete z těch nejznámějších bylinek připravit?

Meduňkový ocet

Zavařovací sklenici naplníme do poloviny podrcenými stonky meduňky sklizenými před rozkvetem. Zalijeme bílým vinným octem a necháme čtyři týdny ustát při pokojové teplotě. Poté přecedíme a uchováme v chladu a temnu. Meduňkový ocet se používá do salátových dresinků či salsy.

Tymiánový sirup proti kašli

Půl litru vody svaříme s půl kilogramem cukru, odstavíme a přidáme 100 g čerstvého tymiánu. Přiklopíme a necháme vychladnout. Pak přecedíme přes plátno a užíváme několikrát denně po lžičkách.

Šalvějová tinktura

Do uzavíratelné sklenice vložíme 25 g čerstvých, pomačkaných šalvějových listů, zalijeme 100 ml vodky nebo jiného vysokoprocentního alkoholu a na teplém, tmavém místě necháme alespoň měsíc macerovat. Často protřepáváme. Pak nálev přecedíme, listy ještě vymačkáme a uchováváme v lednici. Používají se dvě lžičky rozředěné ve vodě pro kloktání při zánětech v ústech či krku.

Bazalkové pesto

Asi 6 hrstí omytých a osušených bazalkových listů rozmixujeme se 100 ml olivového oleje, 100 g piniových oříšků (lze nahradit slunečnicí nebo vlašskými ořechy), 2 stroužky česneku a trochou soli. Do hladce rozmixované směsi nakonec přidáme 6 lžic nastrouhaného parmezánu. Pokud ihned nespotřebujeme, dáme pesto do zavařovací sklenice a povrch zalijeme olivovým olejem, který zajistí skladovatelnost až po dobu dvou měsíců v lednici.

Mátové chutney

Do mixéru vložte postupně 4 lžice bílého jogurtu, 2 lžice čerstvé nasekané máty, 1 malou chilli papričku, 1 lžičku cukru a trochu soli. Rozmixujte a podávejte při pokojové teplotě k pikantním nebo smaženým masům, výborné je k plněným taštičkám samosa.

Brusinková omáčka s rozmarýnem

Ze lžice másla a dvou lžic hladké mouky usmažte jíšku, zalijte ji 200 ml vývaru, přidejte 2 bobkové listy, 4 kuličky nového koření, 4 kuličky jalovce, snítku rozmarýnu, 200 ml červeného vína a 5 lžic brusinkové marmelády. Vařte asi 15 minut a dosolte podle chuti. Omáčka se hodí k jakémukoliv smaženému i vařenému masu.

V našich zahradnických centrech si můžete koupit ručně a šetrně vyráběná pesto od Hradeckých delikates s výjimečnou chutí a konzistencí. Rustikální konzistence zaručuje, že ucítíte každou chuť jednotlivých ingrediencí.

Pro výsev a výsadbu bylinek doporučujeme NATURA Substrát bylinková zahrádka s jedinečnou strukturou, která zajišťuje optimální provzdušnění pro urychlení růstu kořenů. Substrát je vhodný i pro výsevy všech druhů semen obecně a pro řízkování a lze jej použít i v ekologickém zemědělství.

Náš TIP

SVĚT MINIATURNÍCH ROSTLIN v interiéru

Řeknete si – rostlina v nádobě, co je na tom? Ponoříte-li se ale hlouběji do studia bonsají, zjistíte, že nejde ani tak o pěstování jako spíše o umění. Umění zručných rukou, znalostí a především výtvarného citění. Každý strom v misce totiž není automaticky bonsají. Od obyčejné rostliny v květináči ho odlišuje právě umělecký prvek. Vynikající bonsaj je prý z devadesáti procent umění a z deseti procent zahradnictví.

Co jsou pokojové bonsaje?

Jednoduše řečeno jde o pokojové rostliny pěstované jako bonsaj. Můžou být po celý rok v bytě, což u bonsají z venkovních druhů možné není. Většinou mají dobu vegetace po celý rok, takže rychleji rostou a sílí, a nebývají tak náročné na péči. Až na *Podocarpus* jde výhradně o druhy listnaté a v poněkud omezeném druhovém sortimentu.

Jak je pěstovat?

- ✓ ideální umístění na parapetu nebo světlém místě u okna
- ✓ vodu potřebují dříve než substrát zcela vyschne
- ✓ v bytech zajistit vzdušnou vlhkost kolem 50 %
- ✓ častěji rosit ty druhy, které rosení listů snázejí
- ✓ pravidelně ob týden doplňovat živiny
- ✓ tvar udržujeme řezem a zaštipováním nejlépe na jaře
- ✓ v létě mohou být na přistíněném venkovním stanovišti

Jilm čínský (*Ulmus parviflora*)

- ✓ jemné větvení, drobné oválné lístky s vroubkováním
- ✓ velmi světlé stanoviště, v létě i venku na plném slunci
- ✓ průběžně zaštipovat nové přírůstky, případně krátit polodřevnaté výhonky za druhým listem

Fíkovník maloplodý (*Ficus retusa*)

- ✓ zakrslý fíkus s drobnými listy
- ✓ spokojí se s horšími světelnými podmínkami
- ✓ při správné zálivce snese i horký a suchý vzduch
- ✓ stříháme častěji a menší počet větví

Sagerécie čajová (*Sageretia thea* 'Mini')

- ✓ drobné lesklé lístky, skvrnitá odlupující se kůra
- ✓ plody podobné borůvce, jedlé (tvoří se jen v případě, že rostlinu nestříháme)
- ✓ ideální umístění na východním okně, v létě venku
- ✓ průběžně zkracovat po celý rok

Pokojevá azalka (*Rhododendron*)

- ✓ drobnější květy různých barev
- ✓ stanoviště mimo slunce, přes léto i venku v polostínu
- ✓ pro podporu kvetení hnojit dvakrát měsíčně před rozkvetem
- ✓ vydatná a častá zálivka
- ✓ odstraňovat uvadlé květy

Pepřovník, tzv. červený pepř (*Caragana spinosa*)

- ✓ lesklé sytě zelené listy, bohaté větvení
- ✓ plody jedlé, používané jako koření
- ✓ dobře snáší světlo i polostín, v létě venku
- ✓ obrůstá i ze starého dřeva, často zkracovat

Kamenný tis (*Podocarpus chinensis*)

- ✓ pomalu rostoucí jehličnan
- ✓ přírůstky jen jednou do roka – ideální pro začátečníky
- ✓ ideální místo na okně s jakoukoliv orientací
- ✓ tvarování s rozmyslem kvůli pomalému růstu

Co se může hodit

.....

Speciální Substrát pro bonsaje je složen z rašeliny, jílových částic, písku a drceného keramzitu a obohacen základními živinami i stopovými prvky.

Pěstební nádoby (mísy) nabízíme z různých materiálů a v různých velikostech včetně podmisek ze stejného materiálu.

AGRO Hnojivo pro bonsaje se sníženým obsahem dusíku omezuje bujný růst a podporuje tvorbu drobnějších listů nebo jehličí.

Věřili byste, že i tak běžná věc, jako je váza, může být něčím víc než jen obyčejnou vázou? Marek s Vítom přišli s nápadem, jak z užitkového předmětu udělat designový kousek, který nemusíte schovávat do skříně, když v něm není kytice.

VAAZA není jen VÁZA

Zrození VAAZY trvalo dlouhé měsíce, během kterých Marek s Vítom hledali nejvhodnější poměr mezi estetikou a funkčností. Společně s českými skláři přivedli na svět první prototypy, které postupně upravovali a ladili do posledního detailu, než měli na stole finální VAAZU.

Každá VAAZA se ručně fouká a brousí v českých sklárnách. Příběh začíná nabráním skla na píšťalu a volným rozfoukáním tak, aby dokonale padlo do formy vyrobené z tvrdého dřeva. Formám dají požadovaný tvar řezbáři na soustruhu a detaily doladí ručně pomocí dlát. Při foukání skla do mokřích dřevěných forem se dřevo vypaluje, a proto nejsou VAAZY ze stejné formy nikdy dokonale identické.

Po temperování skla se každá VAAZA důkladně kontroluje. Ty nejvyšší kusy se dostanou do rukou brusičů, kteří jim pomocí ručního brusu dají finální tvar. V kombinaci s foukáním do dřevěných forem vtiskne brus každé

VAAZE její jedinečnost a lehkou tvarovou odlišnost.

VAAZA je, stejně jako sklo, proměnlivá, neokoukaná a v rukou každého člověka zcela jiná. Nabízí prostor pro kreativitu i sebevyjádření. Každý vlastník VAAZY se stává nedílnou součástí jejího příběhu. VAAZA prozáří každý prostor i bez květin. Tvoří ji dvě skleněné nádoby a dřevěný prstenec, který od sebe obě vázy odděluje a zároveň vnáší hřejivý prvek masivního dřeva.

Horní váza je určena pro řezané květiny, o náplni spodní části ale rozhodnete sami. Vyplňte ji nerosty, zasadte do ní sukulenty, ozdobte ji podle ročního období nebo vytvořte vlastní dekoraci, která bude odrazem vás samotných.

Prohlédněte si různé druhy VAAZY na www.vaazashop.com. Pokud při platbě zadáte jako slevový kupón heslo „zpravodaj“, získáte slevu 10 %.

VODA pro ptáky

Stejně jako lidé, i ptáci potřebují po celý rok přístup k vodě. Kromě pití hraje voda důležitou roli i v jejich očistě, a zvláště v horkých dnech má zdroj vody pro ptáky neocenitelnou hodnotu, protože mnoho přirozených zdrojů vysychá. Vodu můžete ptákům nabízet kdekoli – na balkonu, na parapetu okna či na zahradě.

Nejjednodušší pítka připravíme tak, že na balkon či parapet umístíme mělkou misku (například podmisku), do které polo-

žíme několik kamenů. Ty zabrání utonutí hmyzu, který do misky může spadnout. Vodu vyměňujeme nejlépe denně, jednou za týden misku vydrhneme rýžákem. Pokud se v ní usazují řasy, použijeme roztok octa a vody v poměru 1:9.

Ideálním řešením je malé zahradní jezírko s mělkými břehy, kde se ptáci mohou koupat i napít. Postačí ale i napajedlo či miska s vodou, nejlépe mělkou a trochu širší, aby se v ní ptáci mohli i koupat. Důležité je vodu pravidelně vyměňovat. Bazén je naopak nebezpečným místem a kvůli chemii naprosto nevhodným zdrojem vody.

Speciální pítka pro ptáky

- ✓ originální výtvarná díla i sériově vyráběné produkty
- ✓ k zavěšení na strom nebo upevnění na tyč či zábradlí balkonu
- ✓ vždy nutné pravidelně udržovat
- ✓ několik oblázků ve vodě umožní přístup i drobnému hmyzu

Kam umístit pítka?

- ✓ do stínu (na slunci se voda rychle kazí a odpařuje)
- ✓ na přehledné místo mimo dosah keřů (nebezpečí napadení kočkou)
- ✓ dále od prosklených ploch, do kterých by mohli ptáci narazit
- ✓ pozor na nádoby na dešťovou vodu (nebezpečí utonutí) – zabezpečit krytem nebo sítí

Jarem **VÝSEV** nekončí

Výsevy si často spojujeme většinou s jarem a občas i s koncem léta. Možná vás ale překvapí, že i v létě, po sklizni raných druhů či odrůd zeleniny, lze prázdnou půdu na záhonech znovu osít. Do truhlíků nebo vyvýšených záhonů lze některé plodiny s krátkou vegetační dobou vysévat případně i opakovaně.

Jak dodat do půdy živiny

Pokud budete vysévat semena zeleniny náročné na živiny (plodiny I. trati), je třeba do půdy znovu dodat hnojivo spotřebované předchozí plodinou. Ideální je pro tyto účely granulovaný hnůj, který stačí jen mělce zapravit pod povrch půdy.

Pozor na přísušek

Klíčící rostliny jsou velmi citlivé na nedostatek vláhy a přímý sluneční svit. Nezapomeňte proto pravidelně zalévat a případně záhony přistínit například bílou netkanou textilií, bedýnkami nebo stínicí tkaninou.

Asi nejznámější a nejčastěji pěstovanou zeleninou, kterou lze vysévat od jara až do konce léta, jsou **ředkvičky**. Je třeba ale vybrat vhodnou odrůdu pro celoroční pěstování, například Tercie či Kvinta, v srpnu se pak dají vysévat i ostatní odrůdy jako Kvarta, Granát nebo Duo.

Vhodnou zeleninou pro červenové a červencové výsevy je i **salátová řepa**, odrůdy Pablo či Redshine (jednoklíčková, nemusí se jednotit) nebo **černý kořen**.

Z listových zelenin jsou vhodné pro letní pěstování některé odrůdy **ledových salátů** jako například Ledáno, Maximo, Medimo, nebo opět **celoroční saláty** Maršalus a Merkurion. Určitě bychom neměli zapomenout na **listové saláty** k řezu, které při pravidelném výsevu od poloviny července nahusto zajistí zásobu listů do pozdního podzimu.

Z brukvovitých zelenin je k srpnovému výsevu vhodná odrůda **kedlubny** Dvorana – její vegetační doba od výsevu činí 50 dní. Další zeleninou je **pekingské zelí** s výsevem od června do konce července. Abychom sklídili velké hlávky, musíme počítat s dostatkem vláhy a přihnojením dusíkem. Výsev provádíme přímo na záhon a po výsevu následně jednotíme.

Naťovou petržel, pažitku, bazalku a jiné bylinky pro sklizeň listů můžeme do nádob vysévat celoročně a postupně také sklízet.

Náš TIP

Zkuste do skleníku vysít v červenci nebo srpnu odrůdy okurek Vista, Avantgarde, Orca nebo Minisprint – při intenzivním pěstování budete mít okurky celý podzim.

Výsev v intervalech

Některé druhy zeleniny můžete vysévat od jara po celé léto v týdenních nebo dvoutýdenních intervalech. Zajistíte si tak stále čerstvou zeleninu. Pro opakované výsevy jsou vhodné kopr, koriandr, jednoleté bylinky, hrách, keříčkové i pnoucí fazole, mrkev, kedlubny či ředkvičky.

Velmi raná odrůda **fenyklu** potřebuje od setí do sklizně 70 dní. Optimální doba setí je od konce června do poloviny srpna. Ploše kulaté, leskle bílé „hlízy“ jsou odolné k vybíhání a dobře vyzrálé řapíky z pozdní říjnové sklizně jsou krátkodobě skladovatelné (do Vánoc).

Samostatnou kapitolou jsou pak odrůdy některých **zelenin určených k přezimování** a následně potom k velmi **rané sklizni**. Mezi ně patří například ozimé cibule Hiberna a Augusta nebo svazková cibule Gerda.

PODPORUJEME české pěstitele

V souvislosti se šířením koronaviru nařídila vláda ČR v polovině března mimo jiné uzavření téměř všech maloobchodních prodejen. Na zahradnictví a zahradnická centra se vztahuje výjimka a naše provozovny mohly zůstat otevřené, do určitých problémů se však v souvislosti se sníženou poptávkou dostali někteří naši dodavatelé. Abychom je v nelehké situaci podpořili, rozhodli jsme se zásobovat prodejny našeho Sdružení zahradnických center především dodávkami od tuzemských pěstitelů. V našich centrech naleznete nejenom zde představený typický sortiment jednotlivých pěstitelů, ale širokou nabídku rostlin, květin, stromů a keřů.

ARBOEKO s.r.o., Obříství

- réva vinná
- velkokvěté hortenzie (*Hydrangea macrophylla*)

Azalea Chlumec s.r.o.

- řízené chryzantémy

Botanické zahradnictví Lelekovice

- trávnička (*Armeria juniperifolia* 'Brno')

Florcenter s.r.o., Olomouc

- Million Bells (*Calibrachoa*)

Ing. Renata Pešičková, Hlavenec

- kakost (*Geranium* 'Rozanne')

Jahodárna Vraňany s.r.o.

- sazenice jahod

Petr Cerha, Sovinec

- angrešt

Sinco Mělník s.r.o.

- gazánie

Studený s.r.o., Tušimice

- borůvky

Tomáš Čerbák, Pustá Polom

- katalpa (*Catalpa bignonioides* 'Nana')

TU-FLOR s.r.o., Tušimice

- levandule

Vlastimil Pasič, Dolní Životice

- vřesy, hebe, jahodník, trvalky

Obrázky jsou pouze ilustrační

Nezapomeňte **NA STROMY!**

Samozřejmě že přes léto máme plnou hlavu letniček v truhlících, trvalek na záhonech, péče o trávník nebo o vodu v jezírku či v bazénu. A taky horka, které nás v některých regionech, zvláště, když delší dobu neprší, dokážou potrápit doslova pekelně. Ale nezapomínejme ani na stromy – právě v létě se ve stínu pod jejich listnatými korunami budete cítit mnohem lépe. A stromy na zahradě umějí ještě mnohem víc...

Tepl

Koruna stromu sníž

Voda

Strom podstatně lépe zachytává tolik potřebnou vodu v zahradě a podílí se na jejím koloběhu. Svými kořeny zpevňuje půdu, voda se pak lépe vsakuje do půdy a zlepšuje se tím její kvalita.

Krás

Strom je zdrojem přírodní energie, působí pozitivně na naši psychiku a v neposlední řadě je krásný – po celý rok!

Vzduch

Strom produkuje kyslík a z listů odpařuje vodu, takže vzduch zvlhčuje a ochlazuje. Pohlcuje prach, čistí vzduch a ničí škodlivé mikroorganismy ve vzduchu.

Život

Strom poskytuje útočiště ptákům a další živočichům včetně hmyzu. Vytváří tak v zahradě přirozený biotop a podílí se na druhově pestré skladbě fauny.

Úspora energií

V horkých dnech strom nahradí klimatizaci: stínem ochlazuje dům a brání paprskům v průniku okny, v zimě zase tlumí nárazy větru a brání ochlazování domu, čímž pomáhá snižovat náklady na vytápění.

- ✓ *zaručená odbornost*
- ✓ *nejvyšší kvalita*
- ✓ *česká tradice*

Zahradnictví Dvořák a syn s.r.o.

www.dvorakasyn.cz

- Stanová ulice 1998, 415 01 Teplice
Tel.: 417 539 930
- areál zimního stadionu
Rudolická 1700, 434 01 Most
Tel.: 476 100 794

FLORA GARDEN s.r.o.

www.floracz.cz

- Boleslavská 1085
294 01 Bakov nad Jizerou
Tel.: 326 781 194

AZ GARDEN, s.r.o.

www.azgarden.cz

- Staročernská 200,
530 03 Pardubice –
Černá za Bory
Tel.: 466 616 193

Zahrada Lisý s.r.o.

www.zahradalisy.cz

- Bohumila Hájka 221,
Popovice 267 01
Králův Dvůr u Berouna
Tel.: 313 037 357

Chládek zahradnické centrum s.r.o.

www.zahradnictvi-chladek.cz

- Střešovická 47, 162 00 Praha 6
Tel.: 235 351 032

Zahradnictví u Kopřivů s.r.o.

www.zahradnictvisebrov.cz

- Šebrov 105, 679 22 Lipůvka
Tel.: 516 431 735
- Brněnská 154, 666 01 Tišnov
Tel.: 549 412 374
- Nám. Svobody 2, 678 01 Blansko
Tel.: 516 410 539

Zahradnictví Líbeznice s.r.o.

www.zahradnictvilibeznice.cz

- Mělnická 424, 250 65 Líbeznice
Tel.: 283 981 844

Zahradnické centrum FERENČÍK

www.ferencik.cz

- Generála Píky 729/2,
370 01 České Budějovice
Tel.: 602 779 652
- Žižkovo náměstí 118,
374 01 Trhové Sviny
Tel.: 386 321 471, 602 779 674

Zahradnické centrum Brabec, s.r.o.

www.brabeccz.cz

- Chrlická 875, 664 42 Modřice
Tel.: 547 215 066

WWW.SZC.CZ

www.katalog-rostlin.cz